29-32 mirusiųjų kaukolių nerasta. Kapuose Nr. 16 ir Nr. 27 aptiktos tik kaukoles.

Tik 10 kapų rasta įkapių. Kape Nr. 5 aptikti du įtveriamieji peiliai. Kape Nr. 6 - žiedas, adata ir kriauninis peilis, kape Nr. 7 - du žiediniai auskarai ir 4 žiestos puodo šukės (2 su banguotu linijų ornamentu). Kape Nr. 11 - geležinė apskrita sagtis, grandis, ovalinis skiltuvas, titnago gabalėlis bei įtveriamasis peilis, kape Nr. 15 - geležinis kriauninis peilis ir keturkampė sagtis, kape Nr. 17 - du žalvariniai auskarai kilpiniais galais ir įtveriamasis peilis. Kape Nr. 19 - odinė piniginė ir įtveriamasis peilis, kape Nr. 22 - Zigmanto III Vazos 1623 m. Rygos šilingas, kape Nr. 24 - geležinė keturkampė sagtelė, kape Nr. 28 - odinė piniginė ir kriauninis peilis, o kape Nr. 30 - odinė piniginė ir geležinė keturkampė sagtelė bei karsto lentos fragmentas.

Ištirtus Ruklių kapus tenka datuoti taip: Nr. 5, 11, 17, 28 ir 30 - XVI a. pirmąja puse, o Nr. 3, 4, 8-10, 12-14, 16, 18, 27, 29, 31-33 - XVI a. antrąja puse - XVII a. pradžia.

Birutė Galatkienė

AUKŠTADVARIO-GUDELIŲ SENKAPIAI (PAKRUOJO RAJ.)

1989 m. rugsejo mėnesį Pakruojo rajono "Taikos" kolūkio laukuose melioratoriai rado keletą kapų. Spalio 18 d. Šiaulių "Aušros" muziejaus darbuotojai nuvyko apžiūrėti vietos.

Senkapiai aptikti apie 1,3 km į pietvakarius nuo Aukštadvario kaimo, apie 400 m į pietryčius nuo Švitinio ir Juodupio santakos. Jie yra vos matomo kalvelės viršuje, kuri dabar užversta iš aplinkinių laukų suvilktais akmenimis. Rudenį melioratoriai dalį akmenų nustūmė apie 5-6 m į vakarus, kad jie netruk-

dytų kasti griovio. Melioracijos grioviai iškasti lygiagrečiai Švitinio upeliui, beveik pietų-šiaures kryptimi. Ties 5-uoju grioviu, skaičiuojant nuo upelio kranto į rytus, griovakasė perpjovė 5 kapus. Melioratoriai griovių kraštuose aptiko ir "atpreparavo" du kapus. Aplinkui visur matėsi kaulų nuolaužos, kaukolių liekanos. "Preparuodami" melioratoriai vieną kapą labai suardė, radinius susirinko. "Tyrinėtojų" sutikti nepavyko, bet atėję jų bendradarbiai papasakojo, kad rastas žalvarinis kryželis, du žiedai (vienas jų platesniu priekiu, kitas - "paprastas", t.y. juostinis), 2 žvangučiai, peilis, dar kažkokios odos. Kryželį, žiedus ir žvangučius melioratoriai pasiėmė, peilį ir odinio dirbinio dalį numetė. Vėliau mes juos radome. Rasti iš viso 5 kapai. Vienas buvo sveikas, kiti daugiau ar mažiau suardyti. Sveikasis buvo moters kapas, kitų nustatyti nepavyko. Griaučiai gulėjo 50-70 cm gylyje. Melioratoriai, stumdami akmenis, nustūmė ne daugiau kaip 20 cm sluoksnelį. Taigi kapai tikriausiai buvo 90 cm gylyje. Mirusieji laidoti galva į vakarus - šiaurės vakarus. Kape Nr. 1 matėsi ir medinio karsto liekanos.

Mirusieji laidoti aukštielninki, ištiestomis kojomis, rankos kapuose Nr. 1, 2, 3 beveik ištiestos prie šonų. Tik kape Nr. 1 dešinioji buvo pusiau sulenkta ir padėta ant dubens kaulų.

Įkapių mums pavyko rasti tik kapuose Nr. 1 ir Nr. 5. Kape Nr. 1, dešinėje kaukolės pusėje, arčiau viršugalvio, galvute aukštyn stovėjo žalvarinis plonas smeigtukas maža rutulio formos galvute. Greičiausiai jis naudotas skarelei prie plaukų prisegti. Kape Nr. 5, kurio atkasti mums nepavyko, nes griaučiai gulėjo po didžiuliu akmeniu, iš sienos kyšojo grioviakasės deformuotas geležinis peilis tiesia nugarėle. Šis kapas buvo perpjautas maždaug per kelius.

Šalia kapo Nr. 1 išmestose žemese rastas geležinis peilis tiesia nugarele su medinių kriaunų liekanomis. Taip pat aptikta medinių platėjančių kriaunų pusė su 3 skylutėmis nuo vinučių ir odinio dirbinio dalis (tarsi peilio makštys).

Pagal rastuosius dirbinius, naujuosius Aukštadvario-Gudelių senkapius reikėtų datuoti XVI-XVII a. Aukštadvario-Gudelių senkapiais paminklas pavadintas todėl, kad yra šalia kelio, ėjusio į jau išnykusį Gudelių kaimą, o Aukštadvario kaime yra kiti, jau seniai žinomi senkapiai.

Atrodo, kad melioratoriai užgriebė tik rytinį senkapių pakraštį, nes grioviuose, esančiuose toliau į rytus, daugiau kapų pedsakų nematyti. Centrinė jų dalis turėtų būti kalveleje.

Netoli Švitinio ir Juodupio santakos, apie 100 m į pietryčius, dviejuose melioracijos grioviuose dešinėje keliuko pusėje, einant nuo tiltelio į pietus ir vieno griovio kaireje pusėje, 1-1,2 m gylyje po molio sluoksniu, matėsi grioviakasės perpjautas šakų ir plonų rąstelių klojinys. Jo storis apie 20 cm ir apima, matyt, apie 50x50 m² plotą. Medžiai gana gerai išsilaikę.

Saulė Urbanavičienė

ŽVALGOMIEJI KASINĖJIMAI ŠKIRSNEMUNĖJE

Kapinynas yra Jurbarko rajono Škirsnemunės aštuonmetės mokyklos stadione. Šią vietą gyventojai vadina "pastauninku", jie mena čia stovėjus koplyčią, kuri nugriauta po paskutinio karo. Šioje vietoje buvo suprojektuota statyti naują Škirsnemunės vidurinę mokyklą. Siekiant nustatyti paminklo statusą, 1988 m. vasarą MA Istorijos institutas atliko žvalgomojo pobūdžio kasinėjimus.

Stadiono rytinėje dalyje tarp futbolo vartų, labiausiai ištryptoje vietoje, ištirtas 21 m² plotas. Tuoj po laisvomis žemėmis rasti kapai. Atidengta 20 nedegintų mirusiųjų kapų. Jie laidoti karstuose, galvomis į vakarus, guldyti eilėmis, arti vienas kito, o dažnai laidoti ir vienas ant kito, kartais perkasant anksčiau